

Chris Vuklisevic

Kayıp Ruhlar için Çay Saati

Fransızca
Aslından
Çeviren
Gizem Olcaç

ROMAN

Sıra Dışı aylar Salonu

Her baktığımızı inanmamak gerek. Bu her zaman enayiliktir.

Gördüğümüze inanmak gerek.

Akşam haberlerini seyretmekten ya da dolapta sütün kalıp kalmadığını kontrol etmekten bahsetmiyorum. Gözünüzün ucunda, arkasında, sizi düşündüren, akla hikâyeler getiren, rüzgâr ve falezler arzulatan o şeyi görmekten bahsediyorum.

Baktığımızı her şeye inanmamak gerek.

Tıpkı kasasının ardındaki patroniçe gibidir bu. Bakınca onun bir cadı olduğunu söyleriz. Hoş, hakkını vereyim, bundan daha cadıvari bir şey olamaz. Sadece kırmızı elması eksik, sanki *Pamuk Prenses* masalındayız. Fakat onu tanıdığımızda aslında o kadar da kötü olmadığını... Nice'in en nazik insanı hatta. Bunu yüksek sesle söylemeyeceğim: Eğer beni duyuyorsan salondan kovuldum.

Sandalyeler boş görünüyor. Ama daha dikkatli bakın.

Sizce çaydanlıklar kendi kendine mi yükselip alçalıyor? Ya fincanlar, öylece mi boşalıyor? Buharlaşarak? Hadi ama. Biraz ciddiyet.

Bunlar ruhlar elbette. Nice'in çay demleyip içen ruhları.

Şimdi anladınız mı patroniçeniz sizi neden benim yanıma oturttu: Salonu hiç boş olmaz. Yaşarken, bu dünyadan göçüp gidenlerin bıraktıkları yerleri işgal ederiz. Kuraldır bu.

Fakat sizi buraya bu mevsimde ne getirdi? Dönerken sırlıklam olursanız şaşırmanın. İslanırınız demek istedim, tıpkı bir *pan-bagnat*² gibi. Rehberinizde bu yoktur eminim. Cannes Festivali zamanı burası İrlanda'ya döner, durmadan yağmur yağar. Denize girmek için geldiğimizde elimiz boş döneriz. Kitabınızda yazılanları bana sorsaydınız, burada gökyüzünün halıya daha uzun bakılmasını kıskandığını söyledim. Bu yüzden her yıl bizim için yaygara koparır.

Hak ettiğimiz göğe sahibiz, değil mi?

En azından doğru yerdesiniz. Yağmur dönemini Nice'te geçirmenin, başka yerlere nazaran daha iyi olduğunu söyleyebilirim size. Ben her halükârda kendimi fırında üzeri kızaran bir pasta gibi hissediyorum. Sırtımı yasladığım sıcak koltuk, etrafta sakın ruhlar, pencereye vuran damlalar, üst üste yığılmış demlikler... Camın buğusunu silersen işte karşında Cours Saleya.³ Vieux-Nice'in kalbinin attığı yer. Şimdi ıslaktır. Yine de hoştur. Ama güzel havadaki halini bir düşünün: Çiçek pazarının üstünü örten çizgili güneşliklerle. Umarım yıldız çiçeklerini ve havzaların yeşil kokusunu duyabileceğiniz güneşli bir gün geçirirsiniz burada. Tereddüt mü ettiniz? Her çeşidin bölgeye özgü olduğunu düşünürsek hepsi muhteşemdir fakat size sıra dışı Masque çayını tavsiye ederim. Merveilles Vadisi'nde yetişir, buraya iki saatlik uzaklıkta. Nasıl yani, hiç duymadınız... Rehberinizi verir misiniz? Bir bakalım... *Zor patikalar, gizli yürüyüşleriniz için uzman rehber..* Komik. Hiçbir şeyin uzmanı değil, bana kalırsa.

Bu rehberin tavsiyelerine uyarmanız size yazık olur. Sırt çantanıza asılı mataranızla buraya geldiğinizi görür görmez işte sırları seven biri diye geçirdim içimden. Gerçek sırları. "Bildiğiniz üzere" cümlelerinin bulunduğu, güneşlenirken okuduğumuz sayfalarındaki gibi değil. Sıcak çakıl taşları üzerindeki bir çocuktan ziyade, hakiki bir gizemin peşinden gidecek biri olduğunuz belli oluyor.

2 İçi Niçoise salatasıyla doldurulmuş, Nice'e özgü bir sandviç. Kelime anlamıyla yıkanmış veya ıslak ekmektir. (ç.n.)

3 Vieux-Nice'in tam merkezinde bulunan ve çiçeklerin yanı sıra meyve sebze, hediyelik eşya, bölgeye özgü yiyecekler gibi farklı ürünlerinde satıldığı turistik bir semt pazarı. (ç.n.)

Aradığınız olağan dışıysa size kendimi adayabilirim. Perili köyün otantik parçaları da eşlik eder. Rehberiniz bu kadar gizli bir şeyin var olabileceğini hayal bile edemez.

Fakat dikkat: Bahsettiğim gezintiyi pek az yaşayan bilir. Ben, arşivdeki ifadem okuyanlar ve tezgâhın ardındaki cadı. Gördüğünüz gibi pek kalabalık değiliz. Bunu sık sık dile getirmeyin, olur mu? Üç ay sonra yukarı çıkmak ve kendimizi *I Love Bégoumas* yazılı anahtarlıklarla dolu bir dükkânda bulmak istemeyiz.

Peki.

Aslında oraya gitmek için önce iç bölgeye çıkmak gerekir. Endişelenmeyin, Nice’i daha sonra ziyaret edersiniz. İki milyon yıldır burada, hiç kıpırdamadı. Nice Kalesi’ne, Promenade’a⁴ gitmek; Fenocchio’da *giandujalı*⁵ dondurma, pazılı börek⁶ ya da canınızın istediği herhangi bir şeyi yemek için çok vaktiniz olacak. Ama önce iç bölgeye gidin.

Eğer trafikten ve otoyoldan sağ çıkmayı başarırsanız Tanrı’ya şükredin, ardından Vésobie Nehri’ndeki köprüyü geçin. Kaçırılmamanız gerek: Ona çıplak dev kadının kırmızı bağcıklı korsajı deriz. Köprüden sonraki hedef dağlar! Kıvrılan Vésobie Nehri’ni takip edin.

Yol gözünüze önce hoş, geniş ve sakın görünecek.

Tadını çıkarın.

Geçe kalmadan nehrin seviyesi alçalır, çukurlar daralır. Sel uçuşumun dibindeki kokuşmuş leşlerin ve fırtınada parçalanmış iskeletlerin üzerinden akar. Ezilme tehlikesiyle karşı karşıya kalan taşlarıysa sadece ince ağlar tutar.

Castagniers. Utelle. Le Colombier. Lantosque.⁷

Buradan sonraki köylerin isimlerini yerli halk pek bilmez. Sadece biz arşivdekiler ve tabii her çıkmazı, ülkenin her bucağını, kirpilerin ayak

4 *Promenade des Anglais* (ç.n.)

5 Çikolata ve fındık ezmesinden yapılan İtalyan şekerlemesi. (ç.n.)

6 *Tourte de blettes*. Nice mutfağına özgü hem yemek hem de tatlı olarak servis edilen bir spesiyal. (ç.n.)

7 Güneydoğu Fransa’da, Alpes-Maritimes’e bağlı beldeler. (ç.n.)

seslerini ve civcivlerin kırdığı kabukların çıtırtısını kaydeden kartograf dışında.

Bollène.Gordolon.

Roquebillère.⁸

Aşağı yukarı yüz seneden beri Eski Roquebillère yapılarındaki pence-relerde bağtaşı ve elimden daha geniş çatlaklar var. Bunlardan vadinin her yerinde, terk edilmiş köylerde, bazen kâbustan uyandırırçasına sıçrayan dağ ve onu teselli etmek için bir ya da iki köyü yutan Vésobie yüzünden bulunur.

Rocca Sparvièrada örneğin, yüzyıllar boyunca veba, çekirge istilaları, depremlerle uğraşmak zorunda kaldılar. Bir müddet sonra her şeyden vazgeçtiler. Görünüşe bakılırsa Kraliçe Jeanne'in ruhu, Provence kontesi, kocasını öldürdüğünden ve kendi çocuklarının yahnisini yediğinden beri yukarıda dolaşıyor.

Oraya hiç çıkmadığımdan bunu teyit edemem.

Tournefort'da da deprem her köşeyi adeta silkeledi. Size anlatayım: Yüz elli sene öncesydi. Silene bitkileri ve yırtıcı lavantaların yediği şatonun kalıntılarına günümüzde artık rastlanmıyor.

Roquebillière, bambaşka bir hikâye. İnsanlar o kadar ısrarcı ki kene bile onlara kafa tutamaz, kendinden şüphe eder. Diğerleri gibi onlar da heyelan ve sellerden paylarına düşeni aldılar ama vazgeçmediler. Altı defa göç ettiler ve yeniden köyü inşa ettiler. Altı defa vadinin bir ucundan diğerine inip çıktılar. Rocabiera'nın eski adı Roquebillière oldu, birçok insan öldü, bir o kadarı dünyaya geldi, nehir onları iyice uzağa itti, onlar da karşı çıkmayıp kendilerini akışa kaptırdılar.

Derler ki önünde sonunda Vésobie bizden kurtulamayacağını anlayacak, halen ondan daha dik kafalı olduğumuzu görecektir ve üstüne gelmekten vazgeçecek. Onu bitap düşüreceğiz. Kim bilir? Aslında onlar zihinlerinin bir köşesinde hep bavul toplarlar. Aralarından biri, vadinin derinliklerinden gelecek bir sese kulak kesilmiş bekler.

8 Güneydoğu Fransa'da, Alpes-Maritimes'e bağlı beldeler. (ç.n.)

Fakat sizi götüreceğim yer orası değil. Siz daha yükseğe, bölgenin en gizemli hayalet kasabasına çıkacaksınız: Bégoumas'ya.

Eski Roquebillère'den çıktığınızda kayalığın çevresindeki virajı geçin. Kurumuş bir buket ve bir çocuğun güneşte solmuş fotoğrafını göreceksiniz. Trafik radarına kıyasla sizi daha fazla yavaşlatacak türden bir hatırlatma.

Yukarı çıktıkça yol daralır, sadece bir patika burası. Her şeye burnunu sokanların ya da yeterince meraklı olmayanların cesaretini kıran uzun ve tümseklerle dolu bir patika. Sonunda, en sonunda, patika bittiğinde kervan yolunu tırmanmak için arabayı geride bırakmak gerek. Merveilles Vadisi'ne girmek üzereyiz.

Bekleyin, hemen neşeye gark olmayın.

Burası harikalar diyarı, *meraviglia*; büyü değildir, gizem dolu bir şeydir. Öyle ki sanki biri sizi takip eder. Tremblement Gölü'nün yüzeyi hareketlenir, ama tek bir iz görünmez. Siz Masque Vadisi'ni geçerken masmavi gökyüzünde fırtına kopar. Şeytan Geçidi'ne kazınmış, bu dünyadan ve önceki dünyalardan daha eski, size dönüş yolunu unutturacak kadar büyüleyici bir sarmal...

Bégo Dağı'nın yamacına tırmanın. Kurak yokuşları, karanlık ormanları geçin. Korktunuz mu? Gayet normal. Dağın gölgesi kara çamları örter, çakıllı araziye soğutur.

İki saat süren bir yürüyüşten sonra nihayet siyah göle yansımış köyün kalıntılarını fark edeceksiniz. Bégoumas. Neredeyse yetmiş yıl önce, 1956'da, 15 Ağustos'u 16'sına bağlayan gece yaşanan esrareniz olaylardan ötürü terk edilmiş halde.

Esrareniz olayın yaşandığı yer kasabanın hemen aşağısında, eski ağılın taşları altında. Yıkılmış duvarlarının arasında kekik çalıları yükselir şimdi.

Bir varmış bir yokmuş, günlerden birinde ruhların izini süren iki kız kardeş doğmuş.

Canavarlar

1940 yılıydı; yaz, kışa hazırlanıyordu.

Çobanın karısı Carmine çoktan doğum yapmış olmalıydı. Bir ay önce. O gün kocası vefat etmişti. Öylece, bir anda, akşam yemeği sırasında yere yığılıvermişti. Carmine'in karnında büyüyen iki küçük bebekse bunu hissetmiş olmalıydı ki kadıncağızın karnından çıkmayı reddetmiş, Carmine'in karnı da şiştikçe şişmişti. Öyle ki kadın öne doğru yalpalamadan ayağa kalkamıyordu, ona parazit gibi yapışmış mahluklarla iyice ağırlaşmıştı.

Doğmak üzere olan bebeklerse acımasızca dövüşüyordu içeride.

Carmine ikiz istemiyordu, iki defa doğum istemiyordu. Tek bebek, sadece bir, kız olmuş erkek olmuş fark etmez ama tek çocuktü dileği. Yeter de artardı. Karnından çıkacak ikinci bebeği düşünmemeliydi. Aklına getirmek bile ruhunda fırtınalar koparıyordu.

Biraz talihle, biri diğerini doğumdan önce öldürürdü belki.

Ebe Mireille, ilk tekmelerin üçüncü hafta gibi erken bir zamanda başladığını söyledi. Her ay sürünerek köyün hemen yukarısındaki ağıla gider, her ay biraz daha solgunlaşmış halde dönerdi.

Carmine'in bağırsakları, yaban kedilerinin savaş meydanına dönmüştü. Doğum zamanı geldiğinde ebe, Carmine'in karnına bastırıldı ve ona doğumu kolaylaştıracak bir ot içirdi. İşe yaramadı. Carmine kendi ken-

dine bir daha asla o deliler evine gitmeyeceğine söz verdi. Bu savaştan iyi bir şey çıkmayacaktı, hem de hiç.

Gidişinden iki saat sonra, her şey bir yana, babanın ruhunu teslim edeceğini bilseydi, Belvedere kilisesinin rahibini ağıla şeytan çıkarması için gönderirdi.

On ay boyunca Carmine'in uykusu geceleri bağırsaklarını rahat bırakmayan ağrılar ve kramplar yüzünden bölündü. Dahası, son zamanlarda kâbuslarında çobanın cesedini kapının önündeki paspasta uzanırken görüyordu. Ne kadar şişman olursa olsun, cesedi girişin ötesine sürükleyecek gücü bulamıyordu.

Bazen kocasının ateşi yeniden yaktığını, külleri süpürdüğünü, sünger çektiğini görürdü. Ateşler içindeki Carmine ise bu görüntülerin onu korkuttuğunu mu yoksa rahatlattığını mı bilemezdi.

Sisler içinde bir gündü, göz gözü görmüyordu. Ebe kadın bin pişmandı. Başına gelecekleri biliyordu, bu sisli gün iblislerin doğacağı gündü. İbli olsun olmasın, yine de bir kızı doğum sırasında yalnız bırakmayacaktı. Hele ki yazın ortasında, Bégo Dağı'nın gölgesinde donarken böyle bir şey yapmazdı.

Mireille, altında ne olduğunu bilmek istemediği kokuşmuş çarşafın üzerine çıktığında Carmine çılgık atmaya başlamıştı bile. Çılgıklar onu yatıştırıyor, görevini hatırlamasını sağlıyordu. Su kaynamaya bırakılmıştı, bitkiler demleniyordu, Carmine ise dört ayak üzerindeydi. Koca karnı şilteye değiyordu.

Ebenin "İkın!" demesine fırsat kalmamıştı ki bebeğin kafası annenin bacakları arasında beliriverdi ve *cup!* Küçük beden sabun gibi kayarak ebenin kollarının arasına düştü.

Ebe kadın şaştı kaldı. Tam dört saniye: Daha önce hiç doğum yapmamış bu genç kızın hızı karşısında iki, bebeğin normal olup olmadığına bakmak için iki saniye. Ne boynuzu ne çatallı kuyruğu ne de çatallı dili vardı. Homurdanıyordu sadece. Ebe kadın, küçük kızı annesinin yanına koydu, yünlü bir battaniyeyle üzerini örtüp işine döndü.

İlk bebek yolu açmış ve ikincinin annenin karnından çıkışını kolaylaştırmış olmalıydı. Gelgelelim Carmine ıkındı, ıkındı, ıkındı fakat ikinci bebek gelmedi. Kendi kendine fısıldamaya, söylenmeye başladı, kendini cesaretlendirmeyi denedi. Ebe, isteksiz bebeği çıkarmak için elini Carmine'in içine soktu ve çığılıklar içinde geri çekti. İşaret parmağında derin bir diş izi vardı.

Mireille bu doğumu yaptırmak için istekliydi ama demek buraya kaddı. Tam gitmek üzereydi ki Carmine gök gürültüsünü andıran ve ertesi gün tüm vadiden duyulduğu söylenen bir uluma koyverdi.

Tırnaklarını ebenin koluna geçirince ebe iç çekti. Demlenmiş defneyi zorla kadına içirdi, alınına bir bez koydu. Karnındaki kasılmalara göre onunla nazıkçe ya da öfkeyle konuştu, ona nefes alıp vermesini telkin etti. Carmine, ebenin elini öyle bir sıktı ki sanki uçurumun kenarındaydı da ebe onu kurtaracaktı. Ne yazık!

Duvarların ardında koyunlar meleyip duruyordu.

Bir saatin sonunda Mireille'in gücü artık tükenmişti. Carmine güçsüzce inerken ebe kadın sandalyeye oturdu. Bu utanılacak bebeği kurtarmak için kolunu heba etmeyecekti nihayetinde değil mi? Baba, huzur içinde uyusun, onunla ilgilenmek için yanlarında bile değildi. Ya da... Kekik ve keklik otundan başka bir çay demleyebilirdi. Evet, dedi kendi kendine, yapılacak en iyi şey bu. İlk doğan sağlıklı görünüyordu, anneyi epey oyalayacaktı. İkincinin durumu kötüydü. Tek yapması gereken dışarı çıkmaktı.

Fakat ebe düşük yaptıracak bu bitki karışımını hazırladığı sırada Carmine'in bacaklarının arasında bir baş belirdi.

Bebek bir sağa bir sola baktı, kimsenin onu görmediğine emindi, etten kozasından çıktı, yatağın başına doğru süründü, yünlü battaniyenin altına girdi ve ablasını itti.

Ebe arkasını dönünce omuzlarını silkmekle yetindi, onu hiçbir şey şaşırtamazdı artık. Mireille mucize eseri tek başına doğmak zorunda kalan yenidoğanı yerden aldı. Bir kız daha, ilk doğanın birebir aynısı hem de. Ne tuhaf!

Kıyaslamak için ikisini yan yana yerleştirdi. Aslında birbirlerine o kadar da benzemiyorlardı. Yerden aldığı bebek gri gözlü, soluk tenliyen yatmakta olanın koyu saçları vardı. Yorgunluktan yığılmış annesini emiyordu. Bir anda Carmine yerinden sıçrayıp bağırdı:

“Ah, beni ısırıldı!”

Mireille o anda elinde iz bırakan küçük şeytanın kesici dişini tanıdı. Canavarı yakaladı, çırpınıp bağırırken onu kol uzunluğunda tuttu, dişlerini çıkarmıştı.

Ancak bu uyumsuz kesici diş ve bu tuhaf yer değişimi dışında, küçük kııda olağanüstü bir şey yoktu. Pespembe, dinç ve kırıldığı.

Ebe başını salladı. Kordonları kesmeli, ardından hızla kasabaya inmeli ve buraya bir daha adım atmamalıydı. Burada havsalasının almadığı, onu aşan şeyler meydana geliyordu; o ise basit şeylerden hoşlanırdı. Plasentayı yesinler diye koyunlara verdi.

Bebekler yıkandı, kurulandı ve annelerinin memelerine yerleştirildi. Büyük olan annesinin sütünü emerken çoktan kendinden geçmişti; küçük olansa diğerinin yerini almak istiyor, meme ucuna doğru ilerlemeye çalışıyordu.

“Carmine, gücünü toplar toplamaz kasabaya yerleş. İki bebekle ve sürüyle tek başına ilgilenemezsin.”

Mireille, kapının önündeki mide bulandırıcı yığının üzerinden geçmeden önce unutmadan sordu:

“İsimleri ne olacak? Sicil kayıtları için gerekli.”

Carmine bir kere daha yerinden sıçradı, ikinci bebek yine onu ısırımıştı. Onu itip cevap verdi:

“Bu, Agonie.”⁹ Ardından diğerinin başını okşayarak, “Ve benim güzelim, Félicité,”¹⁰ dedi.

Ebe münakaşaya girmeden başını salladı. Ama belediyeye varmadan önce krem rengi sayfaları olan büyük deftere isimleri yazarken her şeye

9 (Fr.) Can çekişmek, can almak. (ç.n.)

10 (Fr.) Mutluluk. (ç.n.)

rağmen küçük olanın hayata yeterince kötü bir başlangıç yaptığını ve buna bir yenisinin eklenmesine gerek olmadığını düşündü. Böylece ismin ilk harfiyle son harfinin yerlerini değiştirdi ve Félicité'nin isminin hemen altına not etti:

Egonia.

*

Çocuklar büyümüş, koyunlar ölmüştü. Carmine ise olan bitenin farkında değildi. Canavar iki kızıyla başı yeterince dertteydi.

Félicité oyuncaklarını birbirine paralel diziyor, çizgilerden taşırmadan boyama yapıyor, kendi kendine gevezelik ediyor ve görünmez hayvanları okşuyordu. Cesur, derdi annesi, ama biraz deli; delilikle peri kızı arasında bir yerde.

Agonie'ye gelirse... Carmine küçük kızına süt için bir koyunu kesilmekten kurtarmıştı. Yoksa kızın dişi, memesini koparacaktı. Açgözlülikle emer, ablasından hızlı büyüydü.

Agonie'nin kundağının boşaldığı yerde, evin arkasındaki çayırdaki geceleri var olmayan bitkiler büyüyordu şimdi. Bégo Dağı'nı dahi korkutan çiçekler devasa, hakiki olamayacak kadar coşkuyla toprağı istila ediyor, kökleri çoktan çatlamış eski bankın etrafını sarıyordu. Elektrik mavisi dişi organları, serçelerin cıvılamasına fırsat vermeden aniden kapanan yaprakları deniz yosunu gibi dalgalanıyordu. Yeniden açıldıklarında kuş ışığına benzer sesler çıkarıyorlardı.

Kısa sürede ağılın arkasında bu korkunç çiçeklerden koca bir çayır oluştu, görünürdeyse tek bir kuş yoktu.

Fakat çiçekler, ağzından çıkanlara kıyasla kendine has bir bahçe oluşturdu. Çünkü Agonie yüksek sesle gevezelik ettiği ya da öksürdüğü sırada saklanmak gerekiyordu: Kelebek tükürüyordu. O kelebeklerin güzel olduğunu düşünebilirsiniz. Kanatları renkliyse neden olmasın. Ama Agonie'nin böcekleri bizzat ondan türemişti. Kondukları yerde ormanlık alan kurudu, saçlar beyazladı, yüzler kırısmaya başladı.

Annesi kendini, evi ve büyük kızını korumak için kızının ağzına bir tıkaç bağladı.

Carmine doğum yaptıktan kısa bir süre sonra kendine gümüş çerçevesi küçük oval bir ayna, gergin bir tuval, bir şövale, iki fırça ve bir kutu boya almıştı. Kuzulara ve çocuklara bakma işi bitince aynayı kaptığı gibi ayağa dikilir ve kendini dikkatle incelerdi. Félicité'nin sonradan anlattığına göre orada bir şey arardı; gerçekte görünmez olan, sadece yansımalarının onu görünür kılabileceği bir şey. Kendine bakarken yüzünün hatlarını, buklelerinin dalgasını, kirpiklerinin kıvrımlarını çizirdi. Portre içeriden aydınlatılmışçasına bir derinliğe sahipti. Birkaç ay sonraysa adeta canlanmıştı. Yanından geçerken gözleriyle sizi takip ederdi. Bu sonu gelmez portrenin neden bitmediğini sorduğunuzda Carmine portrenin henüz kendisine benzemediğini söylerdi. Onu güzelleştirmeliydi. Değişmeyen tek şey, portrenin tam ortasına yerleşmiş gözleriydi; iki tane kehribar taşı, biri önünden geçerken misket gibi yuvarlanırdı. Tablonun kalanı derinlik kazanmaya, gölgelerle ve kabartmalarla dolmaya devam etti. İkizler büyüdü. Çobanın kızları başkalarına nazaran kendi başlarının çaresine bakmayı biliyordu. Beş yaşlarındayken koyunları sağıyor, omlet yapmak için kasabadan yumurta getiriyorlardı. Neyse ki Carmine, yılda dört defa iki haftalığına ortadan kaybolurdu. Islak kıyafetlerle eve dönerdi. Bakışlarındaki yorgunluksa azalırdı. Félicité'ye uzak diyarlardan gelen meyveleri, greyfurtları, narları ve hazineleri almak için deniz kenarına gittiğini söylemişti.

Böyle bir yolculuğun ardından Félicité ilk çay setini edinmişti. Taş çatlasa bir çocuğun yumruğu kadar, mavi motiflerle süslü ve kenarları altınla kaplanmış inci beyazı minyatür bir çaydanlık, uyumlu üç fincan ve tabakları, sütlük ve şekerlik. Porselen o kadar inceydi ki fırtınalı gecelerde içinden geçen şimşekleri görebilirdiniz neredeyse.